

Pillanatfelvétel három részben

MŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLÁK BEMUTATKOZÁSA A FISE GALÉRIÁBAN

A Fialat Iparművészek Stúdiója Egyesület (FISE) tagjai az évek során egyre nagyobb tapasztalatra, rutinra tesznek szert, és mind többen adják át a tudásukat különféle művészeti oktatási intézményekben: egyetemeken és művészeti középiskolákban.

Mivel az egyesület feladata a pályakezdő iparművészek számára bemutatkozási lehetőség biztosítása, az alkotók és a közönség találkozásának elősegítése, ezért a FISE Galéria 2019-es évi kiállítási programjának összeállításakor a vezetőség úgy döntött, hogy immár nemcsak a tagoknak, de a tagok tanítványainak is teret ad kiállítani Budapesten.

A lehetőséget két jelentkezés, valamint az egyesület izgalmas, kihelyezett kreatív játéka teremtette meg. A

Kaposvári Zichy Mihály Iparművészeti Szakgimnázium és Kollégiumból Véssey Anna textil- és ékszertervező művész, a budapesti Jaschik Álmos Művészeti Szakgimnáziumból Mádér Barnabás porcelántervező művész, Vágó Szilvia kerámia- és porcelántervező művész, a kerámiaműves szak oktatói, illetve Virág Hajnalka üvegművész, az üvegműves szak volt tanára – mindannyian a FISE tagjai – jelentkeztek kiállítástervvel, míg a debreceni Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium bemutatkozását Komlódi Judit tervezőgrafikus, művész-tanár fogta össze. Az iskola volt a FISE által a 2018. évi Design Héten Debrecenben megszervezett Design Párba nyertes intézménye. (A FISE alkotói által életre hívott

A Kaposvári Zichy Mihály Iparművészeti Szakgimnázium kiállítása (részlet) | Works by students of Kaposvár's Zichy Mihály Secondary School of the Decorative Arts (exhibition photo) | FISE Galéria, Budapest, 2019
Fotó: Krántz Tibor

és bejegyzett kreatív játék során a csapatok három óra alatt hoznak létre alkotásokat a szervezők által biztosított anyagokból, a helyszínen kihirdetett kiírás szerint.)

A rendszerváltás előtt csupán három helyen, Budapesten, Pécsen és Szegeden működött középfokú művészeti képzés, ahol a művészeti főiskolákra való felkészítést tűzték ki célul. A magas továbbtanulási arány miatt a túljelentkezés ezekbe az intézményekbe rendkívül nagy volt. A művészet akkori társadalmi rangja népszerűvé tette ezt a képzési formát, így a tanulói igényeknek megfelelően a kilencvenes években művészeti szakközépiskolák sora nyílt Szombathelytől Debrecenig szerte az országban. Jelenleg 32 intézmény működik, ahol képző- és iparművészeti képzés folyik. Idővel a könnyebbé váló felvétel, a szakma vonzerejének csökkenése némileg hígította a képzés általános színvonalát, de meglátásom szerint az új technikák, a kreatíviparágak perspektívája ismét az alkotóművészet felé fordította a fiatalok és szüleik figyelmét.

Az első kiállítás

A Kaposvári Zichy Mihály Iparművészeti Szakgimnáziumban 1989-től kezdődött meg a művészeti képzés. Az akkori szakmunkásképző intézetben elinduló középfokú művészeti szakmai oktatás országosan elismert művészeti középiskolát teremtett. Az iskola 1999-ben vette fel a Somogy megyei származású világhírű képzőművész nevét. A művészeti képzéseken oktatók

A Kaposvári Zichy Mihály Iparművészeti Szakgimnázium kiállítása (részlet)
Works by students of Kaposvár's Zichy Mihály Secondary School of the Decorative Arts (exhibition photo) | FISE Galéria, Budapest, 2019
Fotó: Kránitz Tibor

Kaposvár, Pécs és Budapest szaktanáraiból szerveződtek, így a sokszínű alkotógárda lehetővé teszi, hogy a diákok többféle művészeti felfogással is megismerkedjenek. A lelkiismeretes, következetes szakmai munka következményeként a tanítványok közül sokan szerepelnek eredményesen a művészeti felsőoktatási intézmények felvételi vizsgáin és az országos középiskolai és vizuális versenyeken.

A 2018/2019-es tanévben 280 tanuló járt az iskolába. A jelenleg oktatott szakmai képzések közül a kiállításon azok a párhuzamos művészeti szakmai csoportok szerepeltek, ahol 4+1 éves rendszerben dekoratőr-, divat- és stílustervező, grafikus-, kerámiaműves-, mozgókép- és animációkészítő, művészeti és médiafotográfus, textilműves- és festőszakmákat tanulnak a diákok.

A tanulókat elsősorban a designszakmák iránti fogékonyság és a kreatív tervezési és kivitelezési megoldásokban való jártasság jellemzi.

A második kiállítás

A debreceni Medgyessy Ferenc Művészeti Szakgimnázium kiállítása (részlet) | Works by students of the Medgyessy Ferenc Secondary School of Art, Debrecen (exhibition photo) | FISE Galéria, Budapest, 2019
Fotó: Komlódi Judit

A debreceni intézmény 34 éve Medgyessy Ferenc Gimnáziumként kezdte meg működését, majd 1998-ban nyerte el a művészeti szakközépiskola elnevezést is. 1995-től vált hivatalossá a képzőművészeti specializáció a gimnáziumi oktatásban. 1998-tól az érettségire épülő szakképzést is sikerült beindítani több OKJ (Országos Képzési Jegyzék) szerinti szakmában: az alkalmazott grafikával és a kerámiával debütált ez a képzési forma. Jelenleg háromféle művészeti képzés közül választhatnak a tanulók. Az egyik a művészeti szakgimnáziumi képzés festő, szobrász, tánc szakiránnyal: itt 4+1 évig tart a kiemelt művészeti oktatás. Ez a képzés még nagyon fiatal, idén végzett az első kifutó évfolyam. A másik fontos szak az emelt rajzú gimnáziumi osztály, ami egyidős az iskola alapításával, innen nagyon sok diák tanul tovább a Magyar

A debreceni Medgyessy Ferenc Művészeti Szakgimnázium kiállítása (részlet) | Works by students of the Medgyessy Ferenc Secondary School of Art, Debrecen (exhibition photo) | FISE Galéria, Budapest, 2019
Fotó: Komlódi Judit

Képzőművészeti Egyetemen, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen, illetve a tanárképző szakokon. A harmadik és egyben legkiemelkedőbb képzés az érettségire épülő kétéves szakképzés, ami után OKJ-bizonyítványt kapnak a tanulók. Itt jelenleg a következő szakok indulnak: grafika, mozgókép és animáció, festő, keramikus. Ebben a formában két évig szinte csak szakmai tantárgyakat oktatnak, tulajdonképpen olyan, mint egy intenzív felvételi felkészítő. Az esély, hogy egy tanuló bejusson egy művészeti egyetemre, itt a legnagyobb.

Az iskola fő arculata a kortárs művészeti reflexiók középpontba állítása, az erős alapképzés, a kreativitás és a gyakorlati szakmai munka összehangolása. Remek műhelyek állnak rendelkezésre a leendő grafikusok számára. Bármilyen képregény-eljárást el tudnak itt sajátítani a litográfiától kezdve a szitatechnikáig, de nagyon jól felszerelt a kerámiaműhely is.

A FISE Galériában a képgrafika, festő, mozgókép és animáció szakos diákok válogatott kiállítása egyfajta merítés volt a szakokon készült éves feladatokból, projektekből.

A harmadik kiállítás

A budapesti Jaschik Álmos Művészeti Szakgimnázium jelenlegi formájában 2007 óta működik, a nagy múltú Dekorátor Iskola és az egykori Kézműipari Szakiskola utódjaként. Elmondható, hogy ez az ország legnagyobb képző- és iparművészetet oktató középfokú intézménye: körülbelül hétszáz tanulója van. A legkülönbözőbb művészeti szakokon folyik a képzés: grafikus, festő, szobrász, kerámiaműves, üvegműves, dekoratőr, fotós, animációkészítő, valamint kiadványszerkesztő szakirányokban. A tanulók tisztelik és folytatják a szakma hagyományait, de fontos része a képzésnek a naprakész tudás és kreatív gondolkodás, problémamegoldás, továbbá nemzetközi csereprogramok révén a külföldi történések figyelemmel kísérése is.

A FISE Galériában a szintén több évtizedes múltra visszatekintő kerámia- és üvegtanuló diákok munkáit láthattuk, az ő képzésükbe adott bepillantást a kiállítás.

A budapesti Jaschik Álmos Művészeti Szakgimnázium kiállítása (részletek) | Works by students of the Jaschik Álmos Secondary School of Art, Budapest (exhibition photos) | FISE Galéria, Budapest, 2019
Fotó: Kránitz Tibor

A három kiállítás meghatározó élményt jelentett a részt vevő középiskolás diákok számára, hiszen nem mindennapi lehetőség egy budapesti, belvárosi kiállítóteremben való megjelenés. A rendezés kapcsán debreceni és kaposvári diákok is szép számban érkeztek Budapestre, ők az éppen aktuális tálatokat, múzeumokat is meglátogatták.

A művészeti szakközépiskolák munkájának fontosságához nem fér kétség, ezek az iskolák a magyar művészet, a magyar iparművészet jövőjének a legfontosabb harcosai, ahol a jövő tehetségeit motiválják, a pályán elindítják. Feladatuk nem egyszerű. A mai korosztályok érdeklődése nagyon szerteágazó, nem mondhatnánk, hogy a különféle anyagok alakítása, a kétkézi alkotómunka állna ennek a központjában. Amennyiben a fiatal tehetségek mégis a vizuális művészetek felé fordulnak, többnyire a képzőművészeteket, a festészetet vagy a szobrászatot választják. Sokan nem is rendelkeznek információval az iparművészet műfajairól, nem találkoznak kortárs kerámia-, üveg-, ötvösművészettel. Még a grafikus, a fotós, a designer, illetve a divattervező az, ami felmerül mint lehetséges pálya vagy karrier. Éppen ezért a

Fiatal Iparművészek Stúdiója Egyesület a szakma jövője szempontjából (így önmaga szempontjából is) fontosnak tartja és a jövőben is kiemelten támogatja az iparművészettel foglalkozó művészeti középiskolákban folyó munka segítségét, a diákok tájékoztatását, mind vidéki FISE-kiállítások, találkozók szervezésével, mind budapesti bemutatkozási lehetőségek biztosításával.

MASCHER Róbert
formatervező, a FISE elnöke

(A Kaposvári Zichy Mihály Iparművészeti Szakgimnázium féléves kipakolásának válogatott munkái, 2019. február 19. – március 8.; 3x3. A debreceni Medgyessy Ferenc Művészeti Szakgimnázium kiállítása, 2019. április 16. – május 3.; Jaschik, kerámia, üveg. A Jaschik Álmos Művészeti Szakgimnázium kiállítása, 2019. május 28. – június 7.; mindhárom a FISE Galériában)